

11. 5. 2004

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Podpora při ošetřování člena rodiny

Ošetřování nemocného člena rodiny a péče o dítě mladší 10 let z taxativně vyjmenovaných důvodů (§127 zákoníku práce) je důležitou osobní překážkou v práci, kdy zaměstnanci při splnění stanovených podmínek náleží z nemocenského pojištění zaměstnanců podpora při ošetřování člena rodiny.

Tato dávka náleží zaměstnanci (muži i ženě), který nemůže pracovat, poněvadž musí

ošetřovat nemocné dítě mladší než 10 let,
pečovat o dítě mladší než 10 let z důvodu, že
dětské výchovné zařízení nebo škola bylo uzavřeno z nařízení příslušného orgánu,
dítě nemůže být pro nařízenou karanténu v péči dětského výchovného zařízení nebo docházet do školy,
osoba, která jinak o dítě pečuje onemocněla, nebo jí byla nařízena karanténa, a proto nemůže o dítě pečovat,

ošetřovat jiného nemocného člena rodiny, jestliže jeho zdravotní stav vyžaduje nezbytně ošetřování jinou osobou.

Podpora při ošetřování člena rodiny se poskytuje nejvýše po dobu prvních devíti kalendářních dnů, pokud potřeba ošetřování (péče) v nich trvá. Zaměstnanci, který má v trvalé péči alespoň jedno dítě ve věku do skončení povinné školní docházky a je jinak osamělý (tj. svobodný, rozvedený, ovdovělý nežije-li s druhem), se podpora při ošetřování člena rodiny poskytuje nejvýše po dobu prvních 16 kalendářních dnů, pokud potřeba ošetřování v nich trvá.

Podpora při ošetřování člena rodiny se stanoví stejným způsobem jako nemocenské, a činí 69% denního vyměřovacího základu. V témž případě ošetřování náleží podpora jen jednou a jen jednomu oprávněnému.

Kdo je oprávněn v této věci jednat (podat žádost apod.)

Zaměstnanec, který nárok na dávku uplatňuje, popř. jiná osoba na základě plné moci zaměstnance.

Vyřizuje

Správa sociálního zabezpečení

V případě sporu o dávku na příslušné Okresní správě sociálního zabezpečení (dále jen OSSZ). Místní příslušnost OSSZ se řídí sídlem Vašeho zaměstnavatele, je-li malou organizací, nebo sídlem mzdové účtárny, je-li organizací (zaměstnává více než 25 zaměstnanců).

Obratťe se na svého zaměstnavatele, případně na OSSZ.

Postup řešení

Pro nárok na dávku musí být splněny následující podmínky:

trvání účasti na nemocenském pojištění (tj. zaměstnání) v době vzniku potřeby ošetřování (péče) člena rodiny. Tato podmínka je splněna také v případě, kdy ke vzniku této potřeby došlo v době po skončení nemocenského pojištění, ale ještě v době, kdy má bývalý pojištěnec zachovány nároky ze

zaniklého nemocenského pojištění, tj. v době pobírání nemocenského nebo peněžité pomoci v mateřství ze skončeného zaměstnání nebo v době trvání tzv. ochranné lhůty. Ochranná lhůta činí 42 kalendářních dnů počítaných ode dne skončení zaměstnání. Trvalo-li zaměstnání po kratší dobu, činí ochranná lhůta jen tolik dnů, kolik trvalo toto zaměstnání;

žití ve společné domácnosti s ošetřovaným; tato podmínka se nevyžaduje při ošetřování (péči) o dítě ve věku do 10 let rodičem;

ztráta započitatelného příjmu ze zaměstnání, ze kterého je podpora při ošetřování člena rodiny poskytována (dávka nenáleží za období, za který náleží zaměstnanci započitatelný příjem);

uplatnění nároku na dávku předepsaným tiskopisem, který vystavuje příslušný ošetřující lékař, popř. dětské výchovné zařízení, do kterého dítě chodí.

Tato dávka nenáleží zaměstnancům na nepravděpodobnou výpomoc, domácím zaměstnancům, zaměstnancům činným na základě dohody o pracovní činnosti, dobrovolným pracovníkům pečovatelské služby, občanům se změněnou pracovní schopností připravujících se na pracovní uplatnění a osobám samostatně výdělečně činným.

Uplatněte nárok na dávku tiskopisem Žádosti o podporu při ošetřování člena rodiny, který vystaví při onemocnění člena rodiny nebo osoby, která jinak o dítě pečuje, jeho (její) ošetřující lékař. V případě nařízení karantény vystavuje tiskopis příslušný lékař, popř. hygienik. Při uzavření dětského výchovného zařízení, do něhož dítě chodí, toto zařízení nebo orgán, který o uzavření rozhodl. Nárok se uplatňuje u zaměstnavatele.

Potřebné doklady

Při uplatnění nároku na dávku předložte tiskopis "Žádost o podporu při ošetřování člena rodiny", při jednání na OSSZ je vhodné vzít s sebou i pracovní smlouvu.

Formuláře ke stažení

Tiskopis "Žádost o podporu při ošetřování člena rodiny" vydává a potvrzuje ošetřující lékař nemocného člena rodiny. Při uzavření zařízení z rozhodnutí příslušného orgánu správa tohoto zařízení, popř. orgán, který o uzavření rozhodl.

Správní a jiné poplatky

Správní ani jiné poplatky nejsou stanoveny. Dávky nemocenského pojištění jsou od poplatků osvobozeny.

Lhůty pro vyřízení

Zákon o nemocenském pojištění nestanoví lhůtu k uplatnění nároku na dávku. Podle § 44 zák. č. [54/1956](#) Sb., se nárok na dávku promlčuje, nebyl-li uplatněn do tří let ode dne, za který náleží. Byl-li nárok uplatněn, promlčuje se do tří let ode dne přiznání dávky.

Další účastníci (dotčení) postupu a jejich činnosti

Zaměstnavatel, u kterého je nárok na dávku uplatněn;
OSSZ

Podle ustanovení § 49 z. č. [582/1991](#) Sb. uplatňovat nárok na dávku stanoveným způsobem, podávat vysvětlení, předkládat doklady, na kterých závisí rozhodování, hlásit včas všechny skutečnosti rozhodné pro vznik, zánik, trvání nebo změnu nároku na dávku.

Podle kterého právního předpisu se postupuje

54/1956 Sb., zákon o nemocenském pojištění zaměstnanců
582/1991 Sb., zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení
143/1965 Sb., vyhláška o poskytování peněžních dávek v nemocenském pojištění
165/1979 Sb., vyhláška o nemocenském pojištění některých pracovníků a o poskytování dávek
18. Jaké jsou související předpisy
258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví
65/1965 Sb., Zákoník práce

Opravné prostředky

Ve sporných případech o dávce rozhoduje OSSZ. Proti rozhodnutí OSSZ je možno podat do 15 dnů od jeho doručení odvolání k OSSZ, která rozhodnutí vydala.

O odvolání rozhoduje ČSSZ.

Místo

Správa sociálního zabezpečení

Sankce v případě nedodržení předepsaných povinností

Podle § 48 zák. č. [54/1956](#) Sb. je možno odejmout dávku, přiznanou na podkladě omylu, snížit nebo zastavit její výplatu. Zaměstnanec, který zavinil, že mu byla dávka vyplacena neprávem, je povinen přeplatek vrátit.

Návod je zpracován podle právního stavu ke dni 1.1.2004

Pozn.:

Je možné poskytnout podporu při ošetřování člena rodiny při nesplnění podmínky společné domácnosti?

Dávku v tomto případě nelze vyplatit.

Zdroj: SSSZ